

**LATVIJAS
UNIVERSITĀTE**
ANNO 1919

IEGULDĪJUMS TAVĀ NĀKOTNĒ

PROFESIONĀLAJĀ IZGLĪTĪBĀ IESAISTĪTO
VISPĀRIZGLĪTOJOŠO MĀCĪBU PRIEKŠMETU PEDAGOGU
KOMPETENCES PAAUGSTINĀŠANA

Gatis Ozoliņš

E-kulturoloģija. Antīkās kultūras ietekme uz Eiropas kultūras procesiem

Materiāls izstrādāts
ESF Darbības programmas 2007. - 2013.gadam „Cilvēkresursi un nodarbinātība”
prioritātes 1.2. „Izglītība un prasmes”
pasākuma 1.2.1. „Profesionālās izglītības un vispārējo prasmju attīstība”
aktivitātes 1.2.1.2. „Vispārējo zināšanu un prasmju uzlabošana”
apakšaktivitātes 1.2.1.1.2. „Profesionālajā izglītībā iesaistīto pedagogu
kompetences paaugstināšana”
Latvijas Universitātes realizētā projekta
„Profesionālajā izglītībā iesaistīto vispārīzglītojošo mācību priekšmetu pedagogu
kompetences paaugstināšana”
(Vienošanās Nr.2009/0274/1DP/1.2.1.1.2/09/IPIA/VIAA/003,
LU reģistrācijas Nr.ESS2009/88) īstenošanai.

Rīga, 2011.

Antīkās kultūras ietekme uz Eiropas kultūras procesiem

Mācību stundas *Antīkās kultūras ietekme uz Eiropas kultūras procesiem* mērķis:

Veidot priekšstatu par mūsdienu Eiropas sabiedrību un kultūru kā ilgstošu procesu, kam ir dziļas un nozīmīgas saknes.

Mācību stundas *Antīkās kultūras ietekme uz Eiropas kultūras procesiem* uzdevumi:

1. Izskaidrot nozīmīgākās idejas, kuras no antīkās kultūras mantojusi un attīstījuši Eiropas sabiedrība.
2. Izskaidrot mācību vielas jēdzienus.
3. Izskaidrot un aizpildīt noslēguma darba uzdevumu.

Mācību stundas *Antīkās kultūras ietekme uz Eiropas kultūras procesiem* pamatjēdzieni:

demokrātija, republika, traģēdija, komēdija, klasicisms

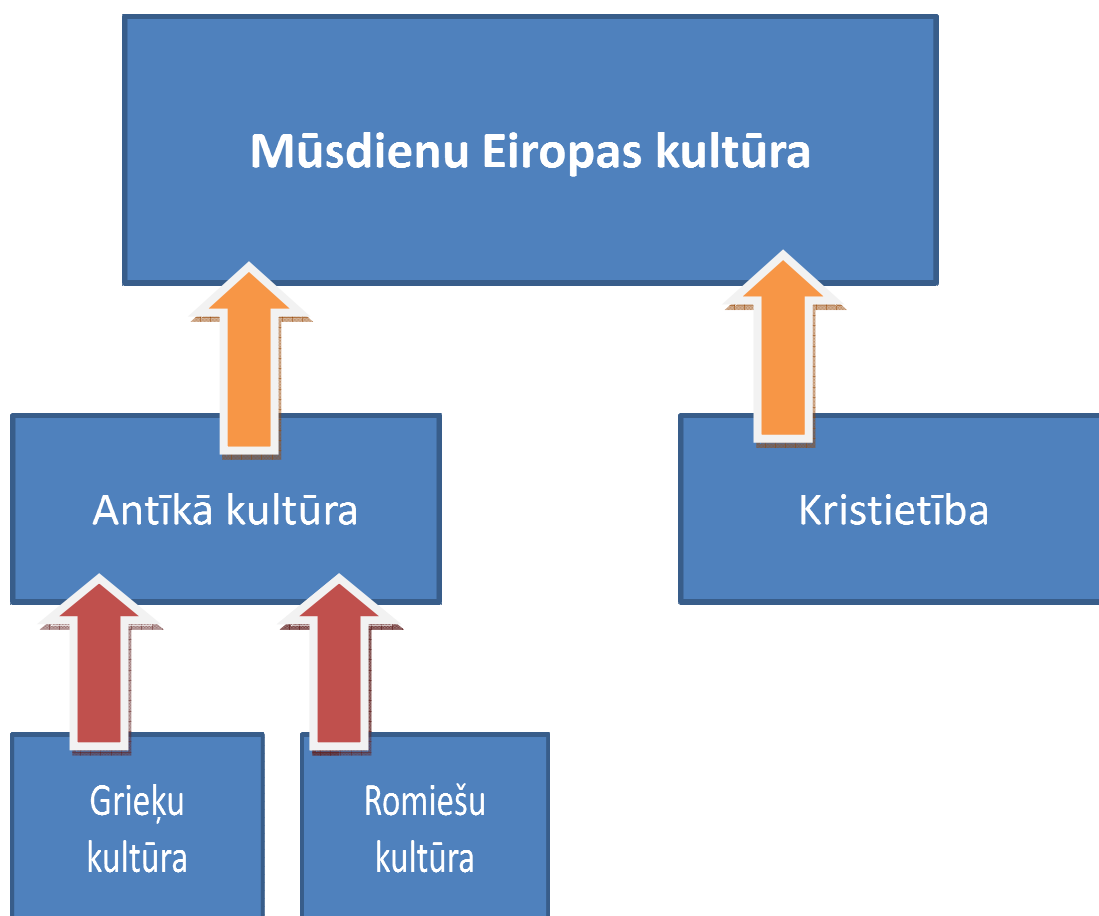
Mācību stundas *Antīkās kultūras ietekme uz Eiropas kultūras procesiem* rezultāti:

1. Izprot mūsdienu Eiropas kultūras antīkos avotus gan kontekstā, gan kā sevišķus sabiedrību kultūras fenomenus.
2. Apgūst pamatjēdzienus.
3. Izpilda mācību stundu cikla Kultūras process noslēguma darba lapu.

Stundas noslēgumā skolēni izpilda *Darba lapu*, kas noslēdz plašākas tēmas *Kultūras process* apguvi. Mācību viela un uzdevumi veidoti, lai apgūtu kulturoloģijas mācību priekšmeta nozīmīgākos priekšstatus, pamatjēdzienus un izpratni par mūsdienu sabiedrības būtiskākajiem kultūras procesiem, to avotiem un vēsturi. Mācību viela akcentē tolerances un kultūru vienlīdzības un vērtīguma koncepciju.

Antīkās kultūras ietekme uz Eiropas kultūras procesiem: modelis

Modelis atklāj Eiropas kultūras pamatu, veidošanās nozīmīgākos avotus hronoloģiskā aspektā. Eiropas kultūras tapšanā izšķirošais bija antīkās kultūras mantojuma un kristietības savstarpējā saskaņošana. Lielā mērā visa Eiropas kultūras tradīcija ir atsauce uz vienu no šiem abiem būtiskajiem mūsdienu Eiropas kultūras balstiem.

Antīkās kultūras un kristietības iespaidu eiropieši vienmēr ir augstu vērtējuši un vienmēr pie tā atgriezušies. Pat Eiropas viduslaiki, kurus mēdz raksturot kā naidīgus antīkai kultūrai, tomēr cauri iznesa antīko mantojumu un nodeva to renesansei tādā veidolā, kādā mēs to šobrīd pazīstam. Antīkās kultūras un kristietības milzīgo ieguldījumu Eiropas sabiedrība un kultūras tapšanā spilgti un precīzi apcerējusi izcilā latviešu filosofe Milda Palēviča (1889-1972):

„Eiropiskas ir visas tautas, kuras vēstures gaitās ir sevī pārdzīvojušas trīs svaigus iespaidus.

Pirmais bija Romas iespaids. Visur tur, kur Roma ir valdījusi, kur viņas vara ir bijusi jūtama, kur spēcīgā impērija ir bijusi baiļu, apbrīnošanas un apskaušanas priekšmets, visur tur, kur viņas šķēpa svars ir bijis manāms, kur viņas institūtu un likumu majestāte, viņas iekārtu un maģistratūru cienīgums ir bijis atzīts, izmēģināts un reizēm pat visai savādi atdarināts, visur tur ir kaut kas eiropisks. Roma ir organizētas un nodibinātas varas mūžīgais modelis. (..)

Otrais specifiskais iespaids ir kristiānisma iespaids. Viņa un Romas iespaids izplatība apmēram sakrīt. Romas uzvara turēja stipri tikai politisko cilvēku, vadīja prātus tikai viņu ārējos paradumos; kristīgā uzvara turpretim meklē un iegūst pamazām cilvēka apziņu un viņas dziļumus. Eiropieša seja, pateicoties šim iespaidam ļoti mainījās. (..)

Bet tomēr visdziļākos un vissmalkākos vaibstus eiropiešu garīgajā sejā vilka Grieķija. No viņas nāk spēks, kuram jāpateicas par mūsu inteliģences smalkumu, par mūsu zināšanu stingrumu un solidāti. Tāpat no viņas gūvām mūsu mākslu teorijas un viņu precīzu atšķiršanu.”

(Palēviča, M. 1991. Gara krīze. *Karogs*. N. 5-6. 248.249. lpp.)

Antīkās kultūras galvenie sasniegumi, kurus mantojuši un tālāk attīstījuši eiropieši:

- ✚ Pāreja no mīta uz logosu (vārdu) – Eiropas filosofijas un zinātnes sākumi
- ✚ Demokrātija kā valsts uzbūves un pārvaldes pamats
- ✚ Teātra un literatūras izveidošanās
- ✚ Olimpiskās spēles, sporta veidi un fiziskā kultūra
- ✚ Klasiskās mākslas un arhitektūras principi un formas
- ✚ Antīkā mitoloģija – neizsmeļams iedvesmas avots
- ✚ Romiešu likumdošana, tiesību sistēma un *virtus* (tikums)
- ✚ No grieķu un latīņu valodas aizgūti vārdi

Pāreja no mīta uz logosu (vārdu) – Eiropas filosofijas un zinātnes sākumi.

Rakstība rada zināšanas un ļauj tās saglabāt, uzkrāt un nodot nākamajām paaudzēm. Eiropas kultūras spēks un uzplaukuma pamats vienmēr ir bijusi radoša spēja turpināt priekšgājēju aizsākto, katra jauna paaudze varēja izmantot savu priekšteču zināšanas un doties tālāk. Eiropieši nebaidījās mācīties no priekštečiem un arī apšaubīt šķietami mūžīgas aksiomas, pārliecināties un no jauna pierādīt.

„Pāreju no mītiskās domāšanas uz filosofiju bieži sauc par „grieķu brīnumu”. Mītiskajā domāšanā pastāv nesaraujama saite starp runu, valodas jēdzieniem un ārpus valodas pastāvošo īstenību, bet filosofijā šie trīs līmeņi tiek strikti nošķirti un ir iespējams kritiski izvērtēt valodas un pasaules savstarpējās attiecības.

Rakstība ļāva attīstīt kumulatīvo māku tādā nozīmē, ka bija iespējams tieši un sistemātiski balstīties uz to, ko citi bija paveikuši. Priekšgājēju fiziskā klātbūtne vairs nebija nepieciešama. Viņi bija atstājuši savas domas materiālā, sastingušā formā. Cilvēces sakrāto zināšanu pieaugums (..), ir nesaraujami saistīts ar rakstību. 13. gadsimtā Akvīnas Toms (Thomas av Aquino) visu savu mūžu veltīja, mēģinot apvienot divu veidu tekstus, kurus jau tolaik uzskatīja par senseņiem, proti, Bībeli un Aristoteļa filosofiju.”

(Ēriksens, T. H. 2005. Mirkļa tirānija. Rīga: Norden AB. 55. lpp.)

Demokrātija kā valsts uzbūves un pārvaldes pamats.

Grieķu valstis bija ļoti mazas. Slavenākā seno grieķu valsts bija Atēnas Atikas novadā. Tieši Atēnās veidojās demokrātiskas valsts iekārta. Augstākā vara šādā valstī bija tautas sapulcei - eklēsijai. Cilvēki sapulcējas katru otro nedēļu un drīkstēja izvirzīt savus priekšlikumus, aizstāvēt tos un kritizēt citu viedokļus. Eklēsija balstījās uz jebkura atēnieša pilsoniskajām tiesībām uzstāties, tiesībām pretendēt uz jebkuru sabiedriski-politisku amatu, vārda brīvību. Otrs demokrātiskās sistēmas orgāns bija „piecsimtviru padome”, kas sagatavoja jautājumus, tautas sapulces apspriešanai, sekoja maģistrātu darbam, rūpējās par Atēnu sabiedrisko dzīvi un kopīgajiem darbiem, svarīgākajām ekonomikas nozarēm, pārraudzīja finanses.

„Atēnu demokrātija vispār bija izcils fenomens. Pirmo reizi vēsturē parādījās ne tikai termins „demokrātija”, bet arī pati tā tika īstenota dzīvē.”

Teātra un literatūras izveidošanās.

Viens no pirmajiem, kas saprata, ka nevar runāt par Eiropas kultūras nākotni, ja nepārvērtē grieķu kultūras mantojumu, bija Frīdrihs Nīče (1844-1900). Mūžīgs grieķu devums ir traģēdijas un komēdijas tapšana dionīsisko rituālu dzīlēs:

„Neapstrīdama tradīcija mums saka, - grieķu traģēdijai tās senākajā veidolā vienīgais sižets ir bijis Dionīsa ciešanas, un ilgāku laiku Dionīss vispār ir bijis vienīgais skatuves varonis. Taču ar šādu pašu drošticamību mēs arīdzan varam apgalvot, ka līdz pat Euripidam Dionīss ne uz mirkli nepārtrauca būt traģiskais varonis, bet visas slavenās grieķu skatuves figūras – Prometejs, Oidips un tā tālāk – ir vienīgi šā sākotnējā varoņa, Dionīsa, maskas. Slaveno figūru bieži apbrīnotās „idealitātes” pamatā ir fakts, ka aiz tām kā aiz maskām slēpjas dievība.”
(Nīče, F. 2005. Traģēdijas dzimšana no mūzikas gara. Rīga: Tapals. 77. lpp.)

Olimpiskās spēles, sporta veidi un fiziskā kultūra.

Sevišķa vieta grieķu kultūra bija Olimpiskajām spēlēm. Tās Senajā Grieķijā notika 293 reizes (776. g. p. m. ē. – 393. m.ē.). Olimpiskās spēles notika Peloponēsas pilsētiņā Olimpijā, nevis Olimpa kalnā – augstā mežonīgā, klinšainā apvidū Grieķijas ziemeļos. Olimpisko spēļu laikā grieķi pārtrauca savstarpējos karus un izjuta sevi kā vienu tautu. Grieķi uzskatīja, ka uzvarēt var tikai tāds cilvēks, kas apvieno sava ķermeņa trenētību ar tikumu un lielu gribu. Olimpiskā kustība atjaunojās 1896. gadā un ir mūsdienu viens no populārākajiem pasākumiem, kas veido ne tikai Eiropas, bet visas Pasaules sporta un fiziskās kultūras pamatprincipus.

„Pakļāvusi Arkadiju un Argolidu, Sparta varēja bez pūlēm pakļaut Ēlidu ar Olimpiju, taču rīkojās gudrāk. Tā paziņoja, ka Olimpija ir neitrāla zeme, un uzņēmas tās aizsardzību. Reizi četros gados, pēc vasaras saulgriežiem, visā Grieķijā tika izsludināts svētais pamiers: visi kari tika pārtraukti, un Olimpijā pa visiem ceļiem saplūda cilvēku pūļi – piedalīties sacīkstēs vai noskatīties tajās. Pārējā laikā grieķi uzskatīja sevi tikai par savu pilsētvalstiņu pilsoņiem un nemitīgi ķīdojās savā starpā. Te, Olimpijā, viņi jutās kā vienotas tautas dēli. Tādi visiem grieķiem kopīgi svētki, ko pavadīja svētais pamiers, bija četri: bez Olimpiskajām spēlēm vēl bija arī Pītiskās spēles Delfos, Istmiskās – Korintā un Nemejiskās spēles tur, kur reiz Hērakls bija nogalinājis akmens lauvu. Tomēr Olimpiskās spēles uzskatīja par vissenākajām.”

(Gasparovs, M. 2007. Aizraujošā Grieķija. Rīga: J. Roze. 38. lpp.)

Klasiskās mākslas un arhitektūras principi un formas.

Atgriešanās pie antīkās kultūras mākslinieciskajiem ideāliem Eiropas kultūra ir patstāvīga, bet sevišķi spilgti tā izpaudās renesanses laikmetā un Apgaismības klasicisma mākslā un arhitektūrā. Klasicisma estētika izveidojās 17. gs. 20.-30. gados. Tai raksturīga cilvēku kaislību tipizācija, domas skaidrība un loģiskums, racionālisms un prāta kults, precīzas ģeometriskas formas („iztaisnotais baroks”), empīrisms un dabas atdarināšana.

„Klasicisma estētika paredz antīkās pasaules pielūgsmi, taču uztver to ļoti normatīvi. Tā teorija uzskatīja skaistā ideālu par nemainīgu un vispārobligātu. Apgūstot antīko poētiku, vispirms Aristoteli un Horāciju, teorētiķi centās reglamentēt mākslinieku radošo darbību, pieprasot no viņiem sekošanu veselai virknei likumu. Orientācija uz antīko pasauli bija iespēja distancēties no īstenības.

(..) Rūpīga antīko autoru izpēte, personiskās radošās darbības salīdzināšana ar senatnes piemēriem būs viena no klasicisma mākslinieciskās sistēmas īpatnībām.

Vārds „klasicisms” (no lat. *classicus* – paraugs) izteica jaunās mākslas noturīgu orientāciju uz antīko „paraugu”. Taču uzticība antīkajam garam nenozīmē vienkāršu kopēšanu vai atdarināšanu. To veicināja Aristoteļa „Poētikas” atklāšana, kas iemantoja lielu popularitāti, pateicoties tulkojuma latīņu valodā (1498) un vēlāk itāļu valodā (1549). 16. gs. itāļu humānisti uztvēra „Poētiku” kā mākslas likumu kodeksu,

ko papildināja Horācija „Dzejas zinātne”. Parādījās arī sacerējumi par mākslas teorijas jautājumiem, kas bija uzrakstīti kā tautas valodā izklāstītās un izskaidrotās „Poētikas” komentāri. Šajā darbā jau ir noformulētas dažas raksturīgas klasiskās estētikas iezīmes: racionālisms tendences risināt mākslas un īstenības attiecību jautājumu; tā risinājums, balstoties uz antīkās mākslas autoritāti; uzmanība attiecībā pret mākslas darba uztveri un ticamības problēmas izvirzīšana; orientācija uz plašu zināšanu diapazonu un personisko meistarību.

(Rubenis, A. 1996. Dzīve un kultūra Eiropā absolūtisma un apgaismības laikmetā. Rīga: Zvaigzne ABC.153.-154. lpp.)

Antīkā mitoloģija – neizsmeļams literārās un mākslinieciskās iedvesmas avots.

Antīkā mitoloģija ir bijusi neizsmeļams Eiropas kultūras avots. Mākslas darbu un literāru tekstu klāsts, ko iedvesmojuši grieķu un romiešu dievi un mītiskie vēstījumi, ir neaptverams.

Viens no spilgtākajiem piemēriem, ar ko aizsākās mitoloģijas pētniecības vēsture, ir saistāms ar vācu filosofa J. G. Herdera (1744-1803) ceļojumu no Rīgas uz Nanti 1769. gadā, atrodoties uz kuģa Baltijas jūras viļņos:

„Visā ietverti dati, kas izskaidro mitoloģiskos pirmlaikus. Tā kā, neizprotot dabu, vajadzēja pētīt zīmes un tas arī tika darīts, tad kuģiniekiem, kas devās uz Grieķiju un nepazīna jūru, putna lidojums bija svinīga lieta, kā tas lielajā gaisa izplatījumā un tuksnešainajā jūrā arī ir. Tad Jupitera zibens šautra kļuva bīstama, kāda tā uz jūras arī ir: Zevs dārdināja debesīs un asināja zibeņus, lai piemeklētu grēcīgas birzis un ūdeņus. Ar kādu godbijību tad cilvēks gan nepielūdza kluso sidraba Mēnesi, kurš ir tik liels un vientuļš un tik vareni ietekmē gaisu, jūru, paisumu un bēgumu! Cik kāri cilvēks ieklausījās zināmās palīdzīgās zvaigznēs, Kastorā un Polluksā, Venērā utt. – kā kuģinieks miglainā naktī! Uz mani pašu, kurš taču visas šīs lietas pazinu un kopš jaunības biju skatījis gluži citādos apstākļos, putna lidojums un zibens šautra ūdeņos, un klusais vakara mēness atstāja citādu iespaidu, nekā bija atstājuši uz sauszemes; un kur nu uz jūrasbraucēju, kurš, nepazīdams, jūru, varbūt padzīts no savas zemes kā jauneklis, kurš nogalinājis savu tēvu, meklēju svešu zemi! Kā viņš metās ceļos pērkona un zibens, un ērgļa priekšā! Cik dabiski tādām šķiet augšējā gaisa sfērā

saskatīt Jupitera troni! Cik nomierinoši tādām ar savu lūgšanu spēt ietekmēt šīs lietas! Cik dabiski tādām straujā Foiba krāsām uzgleznot sauli ienirstam jūrā un Auroru visā tās krāšņumā. Rodas tūkstoš jaunu un dabiskāku mitoloģijas izskaidrojumu jeb, drīzāk, tūkstoš sirsnīgāku tās senāko dzejnieku izjūtu, ja tādu Orfeju, Homēru, Pindaru, sevišķi pirmo, lasa uz kuģa.”

(Herders, J. G. 1995. Mana 1769. gada ceļojuma žurnāls. Darbu izlase. Rīga: Zvaigzne ABC. 60.-61. lpp.)

Romiešu likumdošana, tiesību sistēma un *virtus* (tikums).

Romieši pirmie izveidoja sabiedrību, kas tās pilsoņiem bija sevišķa vērtība un visu kopīgā lieta – *res publica* –, tā radot mūsdienu pasaules valstu vairākuma apzīmējumu – republika. Romieši radīja tiesisko sistēmu, kurā visi Romas republika pilsoņi bija vienlīdzīgi likuma priekšā, juridiskā un politiskā ziņā. Arī Latvijas Republikas Saeimas sēžu zāli rotā uzraksts – „Viens likums – viena taisnība visiem”.

Romiešu nepārtrauktā ekspansija un regulārā kara darbība, kas radīja Romas impēriju, balstījās uz plašu tiesisko sistēmu, kuras pamats bija *virtus* – vīrišķība un romiešu tikums. Tā kā romieši spēja iekarot plašas teritorijas, tas, viņuprāt, apliecināja viņu tikumiskā spēka un vīrišķības pārākumu pār citām pasaules tautām. *Virtus* veidoja tādi romiešu tradicionālie tikumi kā:

ius – drošsirdība, godīgums, taisnīgums, izturība un darba mīlestība;

fides – uzticība pienākumam un zvērestam;

pietas – pienākuma pildīšana pret romiešu dieviem, radniekiem un tēvzemi;

concordia – saskaņa starp dažādiem sabiedrības slāņiem un kārtām, starp patriciešiem un plebejiem, senātu un tautu;

gravitas – nopietnība un saprātīga rīcība;

constantia – nelokāma uzvedība un pārliecība;

libertas – brīvība, vienlīdzība likumu priekšā;

iustitia – taisnīgums;

elementia – līdzcietība;

humanitas – cilvēciskums;

otium – sevis garīga pilnveidošana.

„Romiešu ģēnijs pirmām kārtām izpaužas politikā. Daudzas senās tautas iekaroja un pakļāva citas, taču nevienai neizdevās radīt valsti, uz kuras drupām burtiskā nozīmē izauga mūsdienu eiropeiskā pasaule. Likumi un oriģināla valsts pārvaldes sistēma bija Romas galvenais ieguldījums rietumu pasaules kultūrā. Romiešu tiesību elastīgums, to spēja adaptēties, izaugt no *civitas* lieluma līdz pasaules impērijas lielumam – augstākās valstiskās gudrības pazīme. Roma pārmantoja grieķu civilizāciju un nodeva to Eiropai nevis kā teorētisku mantojumu, bet kā valstisko iestāžu kopumu. Romieši saprata, ka galvenais valsts pārvaldē nav ieroči, bet likumi. Romas vēstures radītāji bija politiķi-karavadoņi, oratori, juristi, administratori. Izprast romiešu politisko un juridisko kārtību nozīmē rast atslēgu atbildei uz viņu arhitektūras, mākslas, morāles, filozofijas u.c. specifiku.”

Rubenis, A. 1993. Romas kultūra. Rīga: Svētdienas Rīts. 15. lpp.

No grieķu un latīņu valodas aizgūti vārdi.

Daudzi vārdi mūsu valodā, ko mēs uzskatām par saviem, īstenībā ir mantoti no antīkas Eiropas divām kultūras un civilizācijas radītājvalodām: grieķu un latīņu. Valoda ir cieši saistīta ar savām reālijām un aizgūstot tiek pārņemti arī vārdi, lai gan bieži mums pašiem ir savi vārdi. Viens no interesantākajiem piemēriem, kad cilvēki īstenībā pasaka vienu un to pašu trīs reizes un trīs dažādās valodas ir sentence – ‘ētiskās, morāles un tikumiskās vērtības’. Tikumiskais ir ‘ētisks’, ja lietojam grieķu valodu, bet ‘morāls’, ja lietojam latīņu valodu.

No grieķu valodas	No latīņu valodas
bioloģija, zooloģija, ornitoloģija, ihtioloģija, meteorīts, simetrija, atlēts, etnoss, dinamisms, dinozaurs, kosmētika, melanholija, piramīda, metalurģs, paleolīts, utopija, stratēģija, stadions, muzejs utt.	ego, persona, neo, artikuls, maksima, jubileja, evolūcija, dokuments, sekta, reģistrēt, reģions, naturāls, fonds, gladiolas, spekulācija, invalīds, juridisks, sekunde, partikula, migrācija, vektors, vulkāns utt.
Daudzi personvārdi ir no grieķiem mantoti:	No romiešiem (latīņu valodas) pārmantotie personvārdi:

Aleksandrs – ļaužu aizstāvis, **Aleksejs** – Amanda – mīlamā, Angelika – eņģelim aizstāvis, **Anastasija** – augšāmcelšana, līdzīgā, **Augusts** – cēls, cildens, augsts, **Anatols** – austrumnieks, **Andrejs**, Benedikts – svētītais, Bonifācijs – labs **Andris** – vīrs, vīrišķīgais, **Arkadijs** – liktenis, **Celīna** – debešķīgā, **Diāna** – pēc izcelsmes arkadietis, **Vasilijs** – dievišķīgi skaistā, **Emīlijs**, **Emīls**, **Mīle** – valdnieks, **Gaļina** – mierīga jūra, centīgais, **Fēlikss** – laimīgs, **Horācijas** – **Georgijs (Juris)** – zemkopis, **Grigorijs** laiks, stunda, **Karmena** – dziesma, **Lūcija** (Gregors) – nomodā esošais, **Dimitrijs** – gaisma, **Markuss**, **Mārcis** – Marsa dēls, – Dēmētrai piederīgas, **Jevgēņijs** – Paula, **Pauls** – mazs, **Solvita** – saules cildenais, **Jekaterina** – šķīstā, **Zinaīda** – dzīve, **Sonora** – skaņa, **Stella** – zvaigzne, no Zeva cilts, **Zoja** – dzīvība, **Irina** **Valentīns** – stiprs, vesels, **Viktors** – (Irēna) – miers, rāmums, **Kirils** – uzvarētājs, **Vita** – dzīve. **kundziņš**, **Ksenija** – viešņa, **Leonīds** – (Personvārdu saraksts ņemts no K. Siliņa lauvēns, **Lidija** – cēlusies no Līdijas, grāmatas „Latviešu personvārdu **Ņikita** – uzvarētājs, **Nikolajs** – tautu vārdnīca”) **uzvarētājs**, **Pjotrs (Pēteris)** – akmens, **Sofija** – gudrība, **Stefans (Stepans)** – vainags, **Fjodors (Teodors)** – dieva dāvana. (Personvārdu saraksts ņemts no M. Gasparova grāmatas „Aizraujošā Grieķija”).

Papildus uzdevums stundā:

Skolotājs izdala svešvārdu vārdnīcas, no kurām skolēni izraksta svešvārdus, kas aizgūti no grieķu vai latīņu valodas. Iespēja uzzināt daudz jauna un arī izprast valodu kontaktus un to, ka valoda ir dzīvs organisms, kas nemītīgi mainās.

Literatūra un avoti:

Ēriksens, T. H. 2005. Mirkļa tirānija. Rīga: Norden AB.

Gasparovs, M. 2007. Aizraujošā Grieķija. Rīga: J. Roze.

Herders, J. G. 1995. Mana 1769. gada ceļojuma žurnāls. *Darbu izlase*. Rīga: Zvaigzne ABC.

Nīče, F. 2005. Tragēdijas dzimšana no mūzikas gara. Rīga: Tapals.

Palēviča, M. 1991. Gara krīze. *Karogs*. N. 5-6. 248.249. lpp.

Rubenis, A. 1994. Senās Grieķijas dzīve un kultūra. Rīga: Zvaigzne.

Rubenis, A. 1993. Romas kultūra. Rīga: Svētdienas Rīts.

Rubenis, A. 1996. Dzīve un kultūra Eiropā absolūtisma un apgaismības laikmetā. Rīga: Zvaigzne ABC.

Siliņš, K. 1990. Latviešu personvārdu vārdnīca. Rīga: Zinātne.

www.producēt-reviews.net

www.histiry.utah.gov

www.wearemoviegeus.com

www.bhat.id.au

www.travelblog.org